

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ГРУП ТА ТЕХНОЛОГІЇ ГРУПОВОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти	<u>II (магістерського) рівня вищої освіти / III (освітньо-науковий) рівень</u>
Освітньо-професійна програма	Клінічна психологія / Психологія забезпечення ментального здоров'я / Психологія
Кафедра	Соціальної психології
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Розробники курсу	Андрій Трофімов
Контактна інформація	Trofim060468@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Курс «Соціальна психологія груп та технології групової роботи» є важливою складовою підготовки фахівців у галузі психології та інших суміжних спеціальностей. Його метою є формування глибокого розуміння групової динаміки, міжособистісної взаємодії в групах, а також розвитку навичок ефективного управління та аналізу групових процесів. Особливістю даного курсу є цілісний, інтегрований характер (психологія малих груп є добре розробленим розділом соціальної психології, що дозволяє узагальнити і систематизувати наукові доробки для того, щоб розкрити закономірності утворення, розвитку та функціонування малої групи) і практична значущість (технології роботи з малою групою можуть бути використані в просвітницькій, розвивальній, психодіагностичній, психокорекційній, психотерапевтичній діяльності психолога). Навчальний курс «Соціальна психологія груп та технології групової роботи» тісно пов'язаний як з дисциплінами психологічного циклу (загальна, вікова, соціальна психологія, психологія статі, конфліктологія, психодіагностика), так і з дисциплінами соціально-філософського циклу (філософія, соціологія, політологія, історія). Курс базується на міждисциплінарному підході, інтегруючи знання з психології, соціології та організаційної поведінки. Використовуються сучасні теорії, такі як теорія соціальної ідентичності, когнітивно-дисонансна теорія, а також практичні моделі роботи з групами.

Практичне значення

Отримані знання та навички є надзвичайно цінними для роботи в різних професійних сферах, включаючи бізнес, освіту, медицину, державне управління та громадські організації. Вони сприяють покращенню якості командної взаємодії, допомагають краще розуміти групові процеси та забезпечують основу для ефективного управління групами.

Цей курс є важливим кроком у підготовці спеціалістів, здатних працювати з групами людей, аналізувати їхню поведінку та створювати умови для їх успішного функціонування.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Проблема вивчення груп у соціальній психології

Розглядаються теоретичні та методологічні підходи до вивчення груп у соціальній психології. Аналізується група як особлива форма соціальної взаємодії, співвідношення індивідуального та

групового, а також значення групових процесів для поведінки й розвитку особистості.

Тема 2. Утворення та розвиток групи

Висвітлюються процеси формування групи, чинники її виникнення та умови ефективного функціонування. Аналізуються етапи розвитку групи, динаміка взаємин між учасниками та роль спільної діяльності у становленні групи.

Тема 3. Структура групи

Розкривається поняття структури групи, її основні елементи: статуси, ролі, позиції та мережі міжособистісних зв'язків. Аналізується вплив формальної та неформальної структури на взаємодію членів групи.

Тема 4. Норми і нормативний вплив групи

Розглядаються групові норми як регулятори поведінки та засіб підтримки групової цілісності. Аналізуються механізми нормативного впливу, конформізму та внутрішнього прийняття норм групи.

Тема 5. Згуртованість у групі та групові ефекти

Висвітлюється феномен групової згуртованості, її психологічні основи та чинники формування. Аналізуються позитивні й негативні групові ефекти, зокрема соціальна фасилітація, соціальна лінощі та групове мислення.

Тема 6. Лідерство і керівництво в групі

Розглядаються психологічні аспекти лідерства та керівництва, їх відмінності й взаємозв'язок. Аналізуються стилі лідерства, функції лідера та вплив лідерства на групову динаміку й ефективність діяльності.

Тема 7. Ухвалення групових рішень

Висвітлюються процеси колективного ухвалення рішень, їх переваги та ризики. Аналізуються чинники якості групових рішень, роль комунікації, конфліктів і групового тиску в цьому процесі.

Тема 8. Міжособистісні стосунки в малій групі

Розглядаються особливості міжособистісних відносин у малій групі, типи взаємин та їхній вплив на групову взаємодію. Аналізуються симпатії, антипатії, конфлікти та психологічний клімат групи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс реалізується у дистанційному форматі.

У межах курсу передбачено прослуховування 8 лекцій.

Контроль засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за рахунок виконання практичних завдань та активності під час контактних занять. Підсумковий контроль – тестування.

Під час онлайн-комунікації здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, коректної професійної поведінки та принципів взаємної поваги. У процесі навчання забороняється плагіат, використання сторонньої допомоги під час тестування та передача власних відповідей іншим здобувачам.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

Практичні завдання (8). Максимальна оцінка за виконання практичного завдання становить 5 балів.
Активна участь в контактному занятті (3). Оцінюється в 10 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Контрольний тест. Оцінюється в 30 балів.

Вид діяльності здобувача	Кількість одиниць	Кількість балів за одиницю	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань	8	5	40
Активність на контактному практичному занятті	3	10	30
Виконання залікового тесту	1		30
Максимальна кількість балів за курс: 70 + 30 = 100			

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання, побудований на дієвому підході до навчання. А саме:

- 1) методи, які забезпечують опанування навчального предмета (вербальні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні);
- 2) методи, які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність (навчальні дискусії, проблемні ситуації, професійно-орієнтовані ділові ігри, творчі завдання, пошук і дослідження, експерименти тощо);
- 3) методи контролю і самоконтролю (опитування, залік, практичні завдання, питання для самоконтролю).

Організаційними формами наведених вище методів навчання є лекції, практичні заняття, практичні контактні, залік.

Особливо зміцнюється творчо-пошукова самостійність здобувачів, застосовується проблемне та інтерактивне навчання з використанням комп'ютерних систем. Під час такого освітнього процесу здобувач може комунікувати з викладачем онлайн, вирішувати творчі, проблемні завдання, моделювати ситуації, застосовуючи аналітичне і критичне мислення, знання, пошукові здібності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні джерела

1. Forsyth D. R. Group Dynamics. 7th ed. Boston, MA : Cengage Learning, 2018. 704 p.
2. Brown R., Pehrson S. Group Processes: Dynamics Within and Between Groups. 3rd ed. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2019. 344 p.
3. Hogg M. A., Vaughan G. M. Social Psychology. 8th ed. Harlow : Pearson Education, 2018. approx. 720 p.
4. Marcus D. K. (Ed.) Group Dynamics: Theory, Research, and Practice. Washington, DC : American Psychological Association, 2020. Journal title information.
5. Colquitt J. A., LePine J. A., Wesson M. J. Organizational Behavior: Improving Performance and

Commitment in the Workplace. 6th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2022. 640 p.

Додаткові джерела

6. Janis I. L. Groupthink: Psychological Studies of Policy Decisions and Fiascoes. 2nd ed. Boston, MA : Houghton Mifflin, 1982. 320 p.

7. Locke E. A., Latham G. P. A Theory of Goal Setting and Task Performance. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall, 1990. 413 p.

Українські джерела

8. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія. Київ : Академвидав, 2008. 512 с.

9. Москаленко В. В. Соціальна психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 432 с.

Наукові журнали (для самостійної роботи)

10. Group Dynamics: Theory, Research, and Practice. Washington, DC : American Psychological Association.

11. Small Group Research. Thousand Oaks, CA : SAGE Publications.

12. Journal of Organizational Behavior. Wiley.